

[amb] les persones

memòria 2018 / Consorci d'Acció Social de la Garrotxa
Infància i Famílies

www.casg.cat

Consorti d'Acció Social de la Garrotxa
Plaça del Palau, 8 · 17800 Olot (La Garrotxa)
Telèfon 972 266 644 · Fax 972 266 111
casg@casg.cat

ÍNDEX

1. Fem memòria	5
2. Qui i com som	7
Equips	7
A què ens dediquem	7
Espais d'atenció	8
Amb qui treballem	9
Com ens organitzem	9
3. Pressupost	11
4. Elements de l'entorn	13
5. L'acció	15
SBAS	15
SIS	16
EAIA	20
SIAD	20
Igualtat d'oportunitats	21
Prevenició	22
6. Aspectes claus del 2018	25
7. Reptes del 2019	27

FEM MEMÒRIA

Aquest document s'ha realitzat amb la finalitzat de poder parar, reflexionar i valorar la feina feta des dels equips d'infància i famílies durant el 2018. És important destacar el com s'ha fet; en un primer moment cada servei o projecte fa una memòria (es fa un esforç per diferenciar aspectes relacionats amb la ciutadania, aspectes organitzatius i elements clau del treball en xarxa) que es comparteix en un espai grupal d'equip. A partir de les valoracions fetes, i d'analitzar l'entorn, es planifiquen els objectius i els reptes per a l'any següent.

Aquest treball grupal ens dona consciència d'equip, permet una visió global i ens enfoca cap al model d'intervenció centrat en la persona.

Infància i famílies

L'any 2016 es va crear la cartera de serveis d'Infància i Família, una cartera que responia a la voluntat d'aglutinar tots aquells serveis i projectes del CASG que tenien per objectiu treballar pel benestar dels infants i les famílies, amb una visió global i transversal. I que responia al disseny i la implementació del model SIS proposat per la Generalitat de Catalunya. S'hi inclouen des dels projectes i serveis que fan accions de promoció, prevenció i orientació, fins als que duen a terme programes específics de suport i tractament social per als infants i adolescents que es troben en una situació de risc d'exclusió social, els serveis de protecció per a la infància en situació de risc greu de maltractament i exclusió social o els serveis d'informació, assessorament i atenció a les dones.

La voluntat d'aquests dos anys ha estat posar les bases d'un treball global, des dels diferents nivells d'intervenció propis de cada servei i projecte: del nivell preventiu, d'atenció i tractament fins a la protecció, duent a terme accions per millorar la detecció, l'atenció, el suport i el tractament de situacions de risc i d'exclusió social dels infants i les seves famílies, com la pobresa, els maltractaments, la violència i el desemparament.

Ho hem fet partint de l'anàlisi de les necessitats dels infants, dels joves, dels adolescents i de les famílies. Si una família, un nen o un jove no té cobertes les necessitats per a la seva funcionalitat i desenvolupament –ja sigui d'aliments, d'educació, d'habitatge o d'ingressos, en definitiva, de suport-, és la nostra responsabilitat tenir-ne cura i posar en funcionament els serveis i programes necessaris per resoldre la situació de carència o de vulnerabilitat.

L'any 2016 des del CASG s'aposta per adaptar el model centrat en la persona als serveis socials.

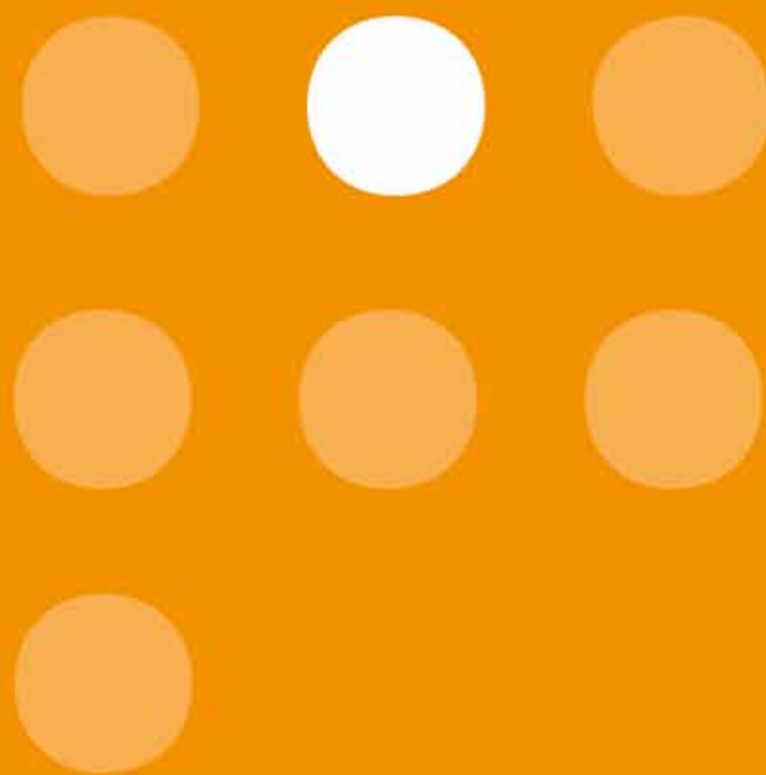
El model d'atenció centrat en la persona parteix de la necessitat d'adaptació dels serveis i recursos a les persones, posant-les al centre de la intervenció i acompanyant-les en el seu procés vital. El benestar personal implica la cobertura de les necessitats des de quatre àmbits: les relacionals familiars, les relacions comunitàries, les d'autonomia personal i les materials i instrumentals, seguint la línia de treball que ens proposa el model de serveis socials de la Generalitat de Catalunya.

S'organitzen els serveis socials bàsics en tres àmbits d'atenció, en funció d'aquestes necessitats:

- a) Situacions de necessitat per manca d'autonomia: dependència i discapacitat, diversitat funcional.
- b) Situacions de necessitat materials i instrumentals: manca de recursos econòmics, dificultats d'inserció sociolaboral, dificultats per a la inserció educativa.
- c) Situacions de necessitat en l'àmbit relacional: entorn familiar.

L'àmbit d'infants i famílies se centra en les necessitats de les relacions familiars, i en com s'acompanya les famílies en els diferents moments del seu cicle vital.

Dins l'àmbit de les relacions familiars hem fet un procés de treball del model basat a posar la família i l'infant al centre de la nostra intervenció i valorant el treball des d'una visió multidisciplinària.

2

QUI I COM SOM

La missió de l'àmbit d'Infància i Famílies del CASG és: "Transformar i millorar la qualitat de vida dels infants, adolescents, joves i les famílies, des de la protecció i la seguretat, el treball de les capacitats i les relacions amb l'entorn".

Equips

Formen l'equip de serveis bàsics els professionals que atenen les situacions familiars que provenen de la detecció que es fa als centres educatius, altres agents de la xarxa i la demanda de la mateixes famílies. Els tècnics socials s'han format i especialitzat en el treball amb infants i famílies, a partir del diagnòstic, la valoració i l'acompanyament i valoració de les necessitats familiars.

Els serveis d'intervenció socioeducativa (SIS) formen part dels serveis socials bàsics i tenen per finalitat promoure que els progenitors o les persones que tinguin la tutela o la guarda dels infants o adolescents tinguin l'oportunitat d'oferir-los el nivell bàsic de benestar que necessiten per a un desenvolupament integral adequat. D'aquesta manera, afavoreixen la preservació de la unitat familiar i permeten la promoció del seu benestar des del medi d'origen. A banda, intenten evitar la separació dels infants i adolescents de les seves famílies i l'adopció de mesures tutelars alternatives.

A la comarca de la Garrotxa tenim desplegats els serveis socioeducatius següents: Servei de suport a les famílies amb infants de 0 a 3 anys, Servei d'atenció diürna, Servei d'intervenció amb famílies i el programa de suport a adolescents.

Els equips d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència reben els casos en situació de desemparament o en risc d'estar-hi que detecten els serveis socials bàsics, les instàncies judicials o policials o la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Les seves funcions són fer el diagnòstic, la valoració dels infants i del seu entorn sociofamiliar, i proposar les mesures més adequades per a cada cas.

Al finalitzar la proposta, elaboren els plans de millora per a l'infant i la seva família i fan el seguiment i el tractament un cop s'han aplicat les mesures proposades, tant si s'estan en el nucli familiar com en un centre o en una família d'acollida. Són els responsables de coordinar els altres equips i serveis del seu territori que també intervinguin en l'atenció als infants en desemparament, i també assessoren els serveis socials bàsics d'atenció social.

L'EIA del nostre territori és un equip supracomarcal que atén els casos de la Garrotxa, el Ripollès, el Pla de l'Estany i la part gironina de la Cerdanya.

L'àmbit d'Infància i Famílies està format per 16 professionals. És un equip multidisciplinari amb perfils professionals d'educadores socials, treballadores socials, integradora social, psicòlogues, pedagogues i terapeutes familiars.

A més, en formen part els serveis de prevenció de violències i de prevenció de drogodependències (SIAD, tallers preventius a les escoles, SMEASA i SEMA), que els duen a terme dues entitats externes: Identitats i PDS.

La figura de coordinació marca la línia estratègica a seguir, fa pedagogia del model centrat en les necessitats relacionals i acompanya els equips per tal d'oferir un suport professionals i tècnic. Això permet una visió transversal i integrada de l'atenció dels diferents serveis i projectes. El model que volem oferir a la ciutadania són uns serveis socials propers, d'escolta i acompanyament a les famílies; volem especialitzar els serveis socials des d'aquest model de suport, i deixar enrere el model assistencialista i de dispendi de recursos econòmics. Totes les famílies passen crisis al llarg del cicle vital, i la nostra funció és poder acompanyar-les i oferir-los els recursos necessaris perquè puguin gestionar els conflictes. I tenir el màxim d'autonomia.

A què ens dediquem

Els serveis d'Infància i Famílies basen la seva intervenció en:

- El vincle afectiu: com a experiència emocional que dona seguretat i com a experiència afectiva de sentir-se estimat i únic com a individu.
- Les funcions de parentalitat positiva: com el compendi o recull d'accions de cura, educació i protecció que assegura el creixement.
- Les connexions amb l'entorn: com la circulació social necessària com a subjecte que interactua.

ESPAI	UTILITAT	VALORACIÓ	hores
Reunió d'equip àmbit Infància i Famílies	Informacions generals. Metodologia de treball. Organització serveis.	Un espai de disseny i seguiment dels projectes, traspàs informacions.	20 h
Suport àmbit Infància	Compartir casos.	Influència del model.	80 h
Reunió d'equip EAIA	Seguiment de casos. Metodologia de treball. Seguiment objectius. Memòria.	Espai d'equip per consensuar les propostes i mesures, i sostenir l'equip.	80 h
Reunió coordinació SIAD	Seguiment del servei. Valoració i propostes.	Seguiment del servei i revisió de la memòria.	6 h
Reunió coordinació programes drogodependències	Seguiment del servei. Objectius. Valoració i propostes.	S'utilitzen per al seguiment de la memòria i serveis.	6 h
Supervisió SBAS	Interrelació àmbits.	Consens equip.	16 h
Supervisió infància	Suport metodològic.	Creació model.	4 h
Supervisió EAIA	Suport orientació casos.	Sostenir l'equip.	12 h

- Les funcions dels serveis es concreten en la detecció, l'assessorament i el diagnòstic que es fa de les situacions familiars; i volen ser flexibles per adequar-se a les necessitats de les persones.

- La visió sistèmica.

Els principis professionals:

- Identificar les necessitats relacionals familiars i de l'infant: capacitats i àrees de millora.

- Reconèixer l' alta complexitat social.

- Acompanyar les famílies com a subjectes actius del seu procés i donar-los suport.

- Entendre la rellevància de les respostes immediates i de proximitat quan la persona ho necessita.

- Entendre la importància de les pràctiques i l'acció preventives.

- Posar èmfasi en les pràctiques socials amb una orientació

socioeducativa.

- Tenir una visió inclusiva.

Espais d'atenció

L'atenció es fa a les dependències del CASG i a l'Espai Famílies.

L'Espai famílies com a espai físic neix amb la intenció de poder tenir un lloc agradable i acollidor per poder veure les famílies. Allà s'hi fan les intervencions grupals i moltes de les entrevistes familiars, i s'hi porten a terme els serveis i projectes dels SIS. L'espai Famílies disposa de sales adequades per a l'atenció d'infants i de les seves famílies; també hi ha un espai de teràpia i un d'atenció a famílies amb infants petits. Així mateix, disposa d'espais multifuncionals, en els quals es poden fer tallers, xerrades, cursos... i d'una sala de jocs i un espai de treball amb accés a les TIC.

Amb qui treballem

El treball amb tots els agents és un aspecte clau en l'atenció a les famílies en situació de risc. Es fan coordinacions amb els serveis educatius (centres educatius, EAP, Inspecció, IME), de salut (pediatria, llevadores, ginecologia, salut mental), dispositius laborals i d'habitatge, i servei de joventut, així com amb altres agents socials d'entitats.

Aquesta coordinació es fa a partir de casos concrets i també en les diferents estructures de comissions de treball.

Treball en xarxa:

1.PIAISS

Pla d'interacció i atenció social i sanitària relatiu a la infància treballarà els casos d'alta complexitat a partir d'unitats funcionals d'atenció .

2. Taula de cohesió social. Comissió d'igualtat d'oportunitats

Aquesta comissió de treball depèn de la taula de cohesió social. Aquest 2018 ha elaborat un informe sobre les desigualtats en l'àmbit escolar, com a primera fase d'anàlisi de la desigualtat.

3. Taula d'infància / Comissió de prevenció i tractament al maltractament infantil

En aquesta comissió es reuneixen tots els agents de la comarca que participen en l'atenció a la infància, amb l'objectiu de fer un seguiment del protocol de maltractaments i abusos sexuals i incidir en el treball en xarxa.

D'aquesta comissió es va crear un grup de treball de bons tractes per promoure les relacions sanes entre els infants i adolescents. Comptem amb la col·laboració de l'entitat SEER, i aquest any s'ha treballat sobre dues línies: elaborar un protocol comarcal i un pla de convivència.

4. Taula infància / Comissió de violència masclista

El protocol d'abordatge de les situacions de violència masclista reuneix els agents que atenen persones en situacions de violència, fa el seguiment de les actuacions que es realitzen i promou el treball en xarxa.

5. Taula infància / Comissió de MGF

Des de la comarca, es recullen les dades d'atenció i de prevenció de les situacions detectades i es vetlla per l'acompliment del protocol.

6. Taula infància / Comissió ginecologia-pediatria. 0-3. Protocol prenatal

Coordinacions periòdiques dels casos d'alt risc detectats des de l'àmbit social, salut.

7. CAD socials

Espais de coordinació de casos de risc des de l'àmbit educatiu i social, detectats des dels centres educatius.

8. Comissió d'absentisme

Treball sobre els casos d'absentisme i seguiment del protocol. Hi participen Policia, Educació i Serveis Socials.

Com ens organitzem

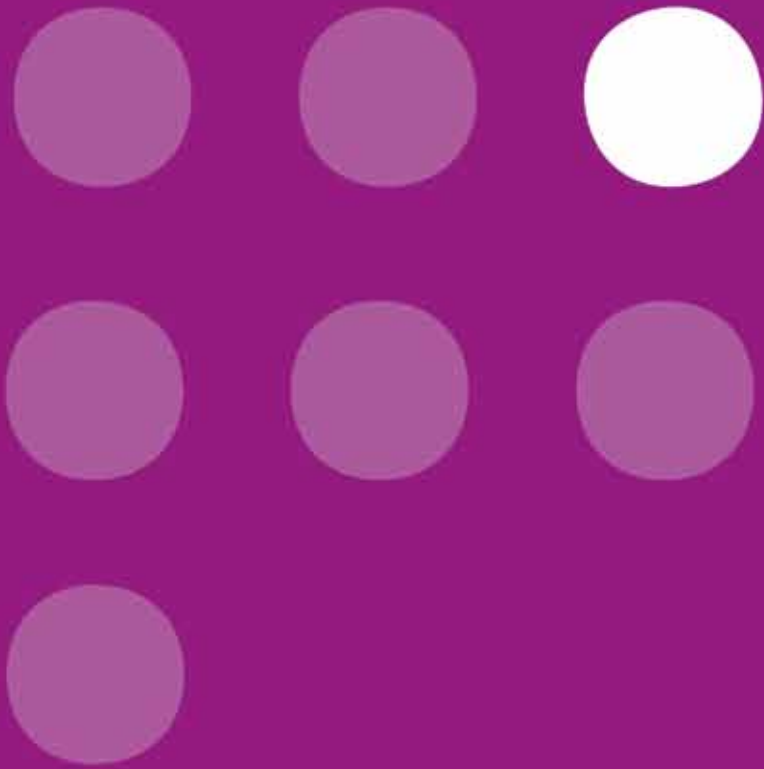
Aquests integració dels equips dins un mateix àmbit ha significat un canvi d'orientació del treball, i la creació d'espais de treball d'acord amb aquest model. Setmanalment té lloc un espai de suport, amb tot l'equip d'Sbas i SIS, on es plantegen les situacions que arriben al servei, es planifiquen les intervencions des de totes les visions professionals i es consensuen els plans d'intervenció. Aquest espai ha permès crear un sentiment d'equip i de pertinença i alhora és on s'incideix en el model a partir dels casos treballats.

Des de finals del 2018, l'equip ha iniciat un espai de supervisió mensual per treballar la metodologia d'equip, evolucionant de la derivació al cas compartit, i ha passat a poder integrar les diferents visions professionals des d'una mirada sistèmica.

Mensualment es fa una reunió d'equip per traspasar informacions, calendaritzar formacions i posar-les en comú, fer el seguiment dels projectes i planificar la prioritització d'atencions al SIS.

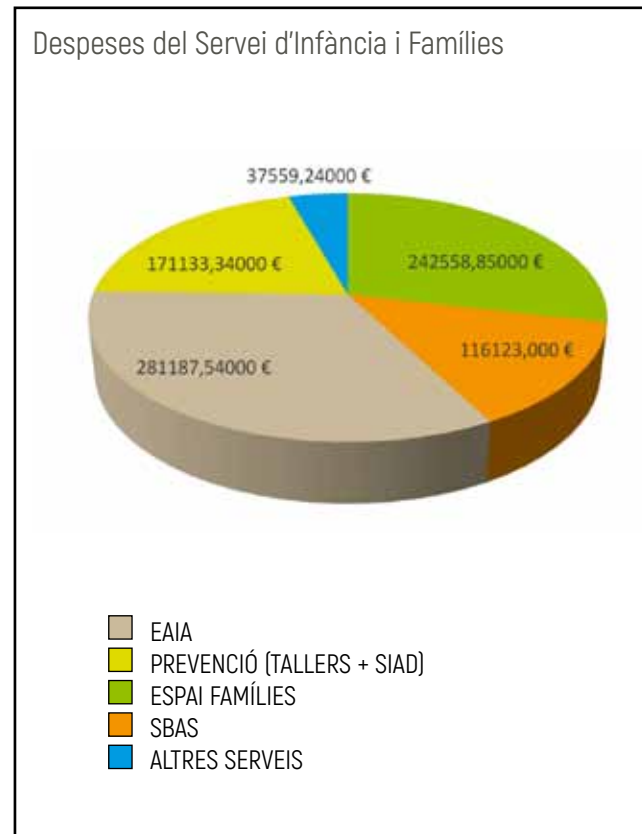
L'equip d'EAIA es reuneix quinzenalment en una reunió d'equip en què es marquen les orientacions dels estudis dels casos de desempament. També es fa una supervisió trimestral per analitzar els casos i les necessitats de l'equip en qüestió d'ètica i coherència professional.

Una reflexió important d'aquesta manera de fer és que ens ha permès tenir un espai de seguretat i confiança que sosté l'equip en les situacions més complexes. Ajuda a posicionar el rol professional, a fer una millor gestió emocional i reper-cuteix en la millora de la seva intervenció amb el ciutadà.

3

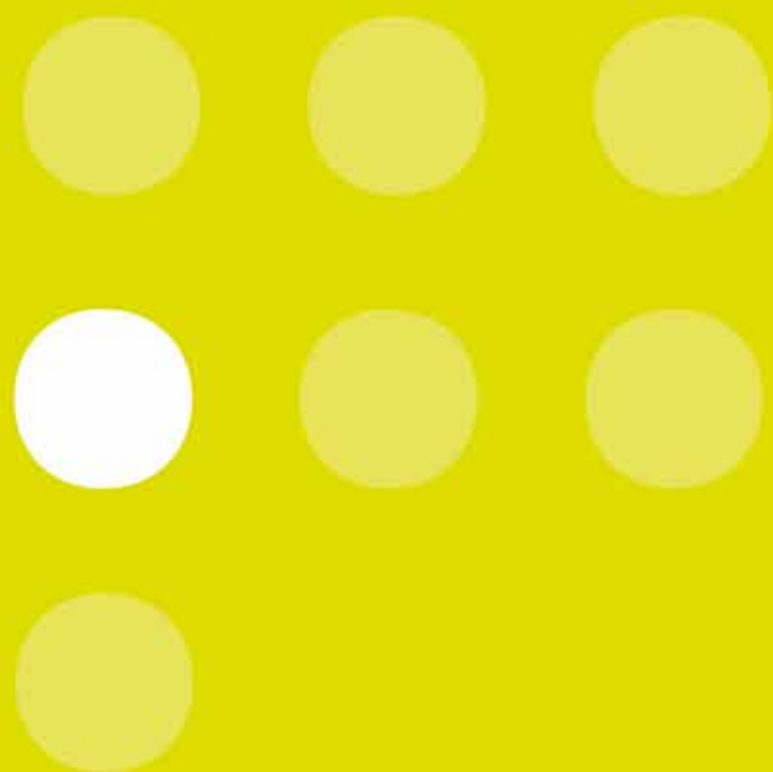
PRESSUPOST

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Els ingressos provenen majoritàriament del Departament de Treball, Afers Socials i famílies de la Generalitat de Catalunya. I de l'Institut Català de la Dona pel SIAD.

Aquest any hem destinat 3.7559,24 euros a l'àmbit d'infància i famílies, la gran part destinada a personal.

4

ELEMENTS DE L'ENTORN

1. La massiva arribada de menors no acompanyats (MENA) al territori català, amb una necessitat de protecció immediata. I el desplegament de recursos per a joves menors i majors d'edat.

2. Desplegament de les unitats funcionals: PIAISS salut mental infantil – salut – SBAS.

3. Greus dificultat d'accés a l'habitatge.

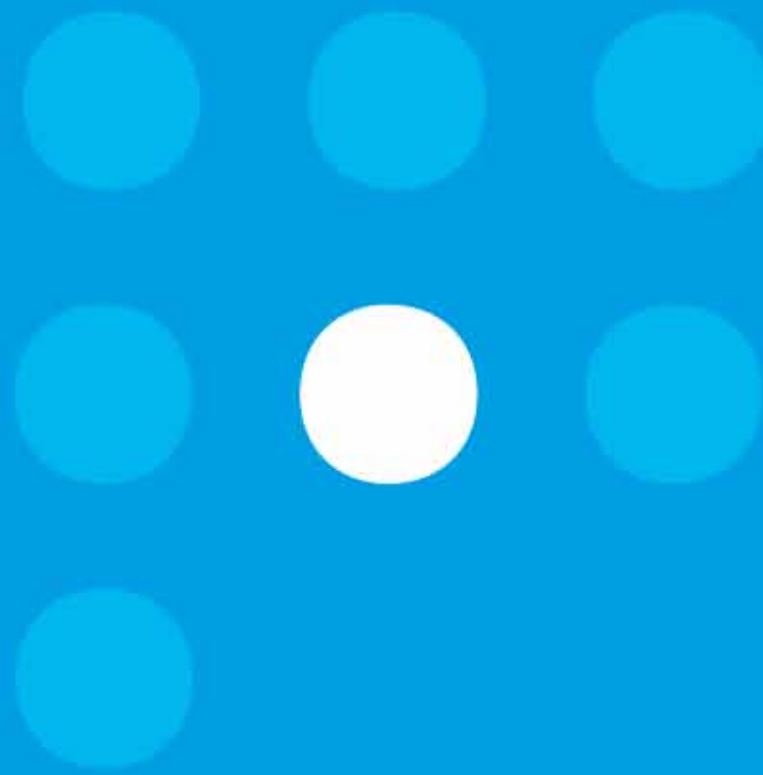
4. El document marc dels Serveis d'Intervenció Socioeducativa preveu el desplegament de programes, les places i la ràtio professional corresponent.

Incorporació d'una figura d'un educador social per al programa de suport a adolescents, i d'una integradora social.

5. Decret d'inclusió d'Ensenyament. Planteja que els centres educatius han de poder atendre tot l'alumnat amb totes les necessitats que presentin, i que les escoles d'educació especial seran centres de referència i de suport de recursos.

6. Situacions de violència contra les dones, el discurs s'ha polaritzat, en relació a les últimes sentències polèmiques de delictes sexuals.

7. L'augment de les denúncies per abusos sexuals a infants i adolescents i la seva sortida a la llum esperona la reflexió i el replantejament de les respostes que es donen, des del conjunt de la societat, l'administració i les entitats socials contra la violència sexual. A nivell legislatiu es comença a plantejar la necessitat de canviar els terminis de la prescripció del delictes i de fer canvis per garantir una major protecció dels infants i adolescents durant tot el procés judicial.

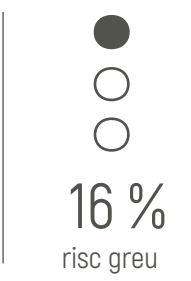
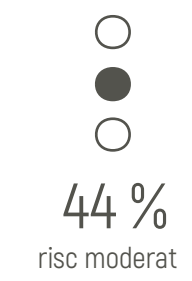
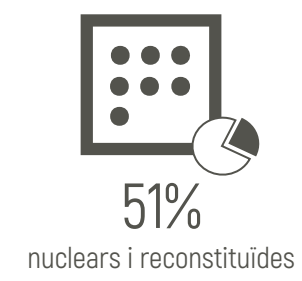

5

L'ACCIÓ

Intervencions de l'equip
d'Infància i Famílies d'SBAS

466
infants i adolescents

SBAS

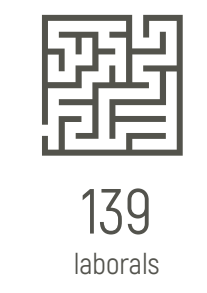
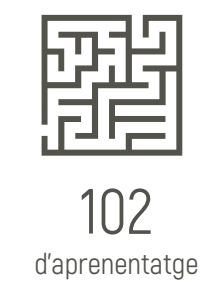
Des de l'equip d'Infància i Famílies d'SBAS s'ha intervingut amb 261 famílies, de les quals 466 persones tenen entre 0 i 17 anys.

Pel que fa al perfil de les famílies, un 51% són famílies nuclears i reconstituïdes. Les custòdies compartides han anat en augment. La majoria de famílies se situen en un nivell de risc moderat (44%); el risc greu respon a un 16%.

Considerem que aquesta xifra es tradueix en una situació de cronicitat de situacions d'exclusió, de desigualtat, pobresa... que en l'afectació dels infants es valora de molta gravetat. És una realitat preocupant i que planteja un debat dins l'equip. 211 famílies presenten dificultats econòmiques, 102 presenten dificultats d'aprenentatge, 137 problemàtiques socials i 139 laborals.

SBAS

261
famílies

75
famílies

139 infants i adolescents

Projecte Lligams

Es tracta d'un projecte en col·laboració amb Creu Roja, per tal de donar cobertura en alimentació fresca a les famílies amb greus mancances econòmiques. S'ha realitzat durant els mesos de vacances escolars. Aquest any s'hi ha donat un caire més integral amb dinàmiques grupals de tallers amb els famílies i s'ha incidit en els hàbits d'alimentació.

SIS

Els Servei d'Intervenció Educativa (SIS) inclou programes d'atenció a les famílies en funció de les edats i necessitats dels infants i adolescents:

Servei 0-3

La tasca preventiva és molt important per tal que es pugui intervenir en les situacions de risc i/o situacions de necessitat i vulnerabilitat en aquesta etapa de 0 a 3 anys. Aquesta etapa evolutiva és molt important per al futur desenvolupament de l'infant. Així, les carències que es puguin donar en aquest moment evolutiu poden repercutir en el seu desenvolupament posterior. Per això és important intervenir al

més aviat possible, començant ja des de l'embaràs. S'ha intervingut en 18 situacions prenatales.

Pel que fa a necessitats, les emocionals són les que prevalen amb infants, i les econòmiques amb les famílies. En canvi les personals també són emocionals. Això ens porta a posar èmfasi en la necessitat que presenten de suport emocional, però amb una demanda econòmica. L'Espai Nadó és un espai obert d'atenció, tranquil i acollidor, on s'ofereix assessorament, informació, suport i escolta. I on les famílies poden utilitzar els serveis d'intercanvi de roba i material, bugaderia, dutxa...

El treball en xarxa amb salut i educació és un dels valors fonamentals del servei.

Centre Diürn

És un servei preventiu i fora d'horari escolar que dona suport, estimula i potencia l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i l'esbarjo, i compensa les deficiències socioeducatives dels infants i adolescents atesos mitjançant el treball individualitzat, el grupal, el familiar, el treball en xarxa i amb la comunitat.

29
persones

Infants i adolescents

Centre Diürn

Les funcions són d'observació, intervenció educativa (individual, grupal i familiar) i l'avaluació dels programes educatius.

Es manté una tendència relacionada amb l'origen i la tipologia de família. Les famílies que provenen de Marroc, Gàmbia i Espanya responen a nuclears i homosexuals, amb rols diferenciats entre pare i mare, amb poca comunicació entre els adults en relació amb l'educació dels fills. Les que provenen

Servei de suport

a les famílies (SSF)

214

persones

51%

famílies reagrupades

48 %

risc moderat

del continent americà són famílies monoparentals que han reagrupat els fills després d'anys de separació.

S'ha equilibrat el gènere dels infants atesos; aquest fet va associat a la mirada de l'àmbit. Hi ha un augment de situacions de separacions parentals molt conflictives i dificultats greus en l'adquisició dels aprenentatges escolars, infants amb capacitat de raonament aparentment normalitzades que presenten greus dificultats d'aprenentatge acadèmic, condicionades a les situacions del seu entorn familiar, per manca d'estímul, situacions de violència viscudes, incoherència o manca en l'establiment d'hàbits i rutines, així com per dèficits en la seva nutrició emocional.

Servei de suport a les famílies (SSF)

És un servei d'acompanyament i intervenció terapèutica adreçat a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc social. Les intervencions s'orienten cap a la prevenció de la desprotecció infantil i la promoció de les relacions familiars, la parentalitat positiva, el projecte familiar i el projecte educatiu dels fills/es, i les relacions de les famílies amb el seu entorn familiar i social, a partir del treball individual, familiar i/o grupal.

Aquesta intervenció s'emmarca en :

- Relacions familiars: a partir del treball psicoterapèutic. Es basa en el model sistèmic de coteràpia i equip reflexiu.
- Reagrupament familiar: acompanyament en la reestructuració dels rols i la jerarquia familiar, expressió de les emocions, treball de la resiliència familiar...
- Capacitats parentals: aferrament i empatia, a través del treball de la història de vida.
- Acompanyament emocional: intervencions més puntuals lligades a un fet concret o bé les intervencions individuals

amb infants i joves. A partir del model de treball del trauma de Barudy.

La intervenció s'ha centrat en l'acompanyament emocional, el perfil d'adolescents amb greus mancances afectives sense un trastorn mental associat, i adults amb crisis personals. Els nuclis familiars atesos corresponen en un 57% a famílies reagrupades, dels 56 nuclis totals, amb 214 persones beneficiàries. Pel nivell de risc, el moderat és el majoritari amb un 48 %.

S'ha participat en grups de treball de cuidadores 24 hores, del reagrupament de les comarques gironines, amb referents de diversitat als centres educatius i participació a les sessions d'acollida.

Projecte Vaivé

És un projecte de suport familiar adreçat específicament a les famílies reagrupades. Ofereix un acompanyament emocional en el procés de dol i en l'adaptació de la família a la nova situació de reagrupament. Es tracta de famílies amb una mitjana de 7 o 8 anys de separació entre els progenitors i els fills. Les expectatives i realitats són molt distants i cal reajustar-ho. Els nuclis familiars atesos han estat 32.

Vaivé

32
famílies

Servei 0-3

70
famílies

195

persones

23

risc greu

Es detecten moltes dificultats d'adaptació com més grans són els fills quan es retroben amb els progenitors. Necessiten unes figures parentals amb unes competències que no han pogut desenvolupar.

La meitat de les famílies són monoparentals amb dones, i moltes reconstituïdes. La gran majoria provenen d'Hondures. El motiu de la migració és econòmic, amb altres contextos de violència i d'inseguretat en els països d'origen o les males relacions familiars.

Tarda en família

És un programa d'intervenció socioeducativa i terapèutica adreçada a famílies que presenten dificultats en l'exercici de les competències parentals. A través d'un espai d'intervenció, es vol que els pares i mares traslladin a la seva vida quotidiana els coneixements i habilitats adquirides en les altres intervencions.

6
famílies

15

infants

Les figures professionals que hi intervenen són educadores socials i terapeuta familiar. La sessió s'estructura en tres espais d'intervenció: les tasques escolars, el berenar i el joc/activitat lliure/dirigida.

La gran majoria de necessitats detectades han estat les socials, lligades al desenvolupament de pautes educatives, límits, seguides de les emocionals, vinculades al reconeixement dels fills, la capacitat de connectar amb les pròpies emocions i amb les de l'infant. És un espai d'observació molt útil de cara al disseny del pla de treball amb les famílies.

Adolescents 16-18

És un servei destinat a donar suport als adolescents en l'etapa postobligatòria fins a la majoria d'edat (de 16 a 18 anys) que es troben en una situació de risc, amb la finalitat que puguin assolir progressivament les capacitats per gestionar les seves responsabilitats personals i socials. A partir d'una intervenció diferenciada i específica en les metodologies, els continguts, els ritmes, els espais, etc. es vol donar resposta a les característiques i necessitats d'aquest col·lectiu.

Cal conèixer i detectar el perfil de joves en edats més primerenques; la prevenció és important per intentar aconseguir que l'adolescent o jove no abandoni l'escolarització obligatòria, ja que aquesta és la base per poder accedir a un futur amb igualtat d'oportunitats. S'han atès adolescents a partir de 13 anys.

El perfil d'adolescents ha estat:

- Situacions familiars complexes (reagrupament familiar, separacions conflictives, poques habilitats socials, manca de comunicació intrafamiliar, joves de segona generació amb poc seguiment familiar amb l'escolaritat.
- Joves de 16 anys sense acreditació ESO i que no es troben en cap recurs formatiu.
- Joves que han cursat l'EAO, però es detecten indicis de fracàs escolar, absentisme, problemes de conducta dins i fora del centre educatiu.
- Joves amb expulsions reiterades del centre educatiu.

La intervenció ha estat en 57 joves als centres educatius, espais juvenils, Espai Famílies.

Adolescents 16-18

57
adolescents

Treball grupal

vincle afectiu

competències
parentals

acompanyament emocional
amb adolescents

sortides
de benestar

suport
veïnal

Treball grupal

La intervenció grupal és transversal als diferents projectes i serveis. La valoració de la metodologia grupal és positiva i demostra la necessitat de continuar amb aquesta línia de treball.

La majoria de grups es fan conjuntament entre professionals de l'àmbit, amb la figura del terapeuta familiar i amb qui les famílies i les persones ja tenen una referència i una vinculació. Aquest fet permet una millor atenció i continuïtat de la intervenció.

En el cas de les competències parentals, l'objectiu principal és enfortir les competències i els recursos resilients dels pares, principalment de les mares, per afavorir el bon tracte als fills.

- Reflexionar sobre la percepció que tenen dels seus fills, i explorar els propis recursos i dificultats com a mares.
- Augmentar la capacitat d'autoobservació respecte a les emocions que els desperten els fills.
- Associar l'impacte de les experiències viscudes en els moments actuals de descontrol que tenen amb els seus fills.
- Promoure la consciència de les mares sobre com les experiències viscudes afecten la seva interacció amb els seus fills.
- Connectar amb les situacions del passat que segueixen afectant el nostre present i iniciar la reconciliació amb aquest passat.
- Identificar estratègies de les mares per manejar l'estrès que els genera les situacions quotidianes amb els seus fills.

La valoració que en fem, tant les persones participants com les professionals, és molt positiva, tant per la dinàmica que s'ha establert en els grups, com pel nivell d'assoliment d'objectius. De fet, els grups parteixen de la proposta de continuïtat que fan els mateixos participants.

Les sessions han funcionat molt bé. L'estructura és coherent amb els objectius; tenen un fil conductor que permet anar aprofundint cada cop més en les necessitats detectades. És un bon model de treball si ens plantegen fer intervencions més terapèutiques.

Ahora, la intenció també és crear una xarxa de suport entre les persones participants dels grups, i oferir un espai de trobada i d'intercanvi. Això ha de permetre un espai per compartir, escoltar l'altre i sentir-se una part útil per al benestar de les persones.

El fet d'oferir espais acollidors, on la gent se senti bé i tingui l'oportunitat de poder compartir amb els altres, és molt terapèutic en si mateix. La potència i la força dels grups és molt gran. Una de les valoracions fetes és que l'atenció grupal promou una relació entre els professionals i la família, una observació en un espai diferent del despatx i una proximitat que afavoreix el vincle professional.

Els grups realitzats aquest 2018 han estat:

- Competències parentals. Grup de 10 sessions amb 5 mares. Es tracten temes de parentalitat i educació dels fills.
- Acompanyament emocional amb adolescents. Grup de 10 sessions amb 10 adolescents per fer una acompanyament emocional.
- Sortides de benestar. Grup obert de passejades mensuals amb persones que voluntàriament volen tenir un espai de bon tracte aprofitant l'entorn natural de la Garrotxa.

- Suport veïnal. Grup liderat conjuntament amb Salut Mental Adults, Atenció a la Comunitat del CASG i la terapeuta del suport familiar, per treballar aspectes de convivència, respecte mutu i gestió de conflictes veïnals. Hi han participat 6 persones.

- Vincle afectiu. Dins l'itinerari formatiu de 0-3, la terapeuta familiar ha portat a terme tres xerrades obertes a les llars d'infants de la ciutat, amb l'assistència de 25 persones.

25
participants

Xerrades

vincle afectiu

EAIA Supracomarcal de la Garrotxa

El Servei d'Atenció a la Infància i Adolescència és un equip especialitzat d'atenció a famílies amb infants i/o adolescents en situació d'alt risc o de desemparament. És un equip multidisciplinari que té com a objectiu el diagnòstic, tractament i seguiment dels infants en risc de desemparament o en situació de desemparament de les seves famílies. L'atenció és supracomarcal: atén la comarca de la Cerdanya (la part gironina), el Pla Estany, el Ripollès i la Garrotxa.

266
expedients

L'EAIA

48

oberts

27

tancats

S'ha treballat en 266 expedients, s'han obert 48 expedients nous (dels quals 38 han estat estudis de desemparament) i se n'han tancat 27.

S'han realitzat 27 compromisos socioeducatius amb una intervenció educativa intensiva amb el nucli familiar.

El model de suport als serveis socials bàsics es basa a assessorar els casos d'alt risc de desemparament. En aquest suport es plantegen intervencions conjuntes de suport i plans de treball conjunts per tal de prevenir que s'agreugin les situacions de risc. El model de suport a SBAS en el marc de l'assessorament es valora positiu com una eina de caràcter preventiu. S'han fet 233 assessoraments.

El perfil són situacions de maltractament prenatal, consum de tòxics per part dels progenitors, situacions de negligència greu en petita infància.

Servei d'Informació i Atenció a Dones (SIAD)

El SIAD de la comarca de la Garrotxa és un servei que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicològica a les dones.

275
persones

SIAD

140

atenció psicològica

54

jurídiques

40%

per violència

S'han atès 272 dones i 3 homes, de forma individual o grupal. Les demandes han estat d'assessorament, informació, atenció psicològica individual, assessorament jurídic.

De les demandes, 140 han estat d'atenció psicològica, i 54 jurídiques, un 40 % per violència.

Des del SIAD també s'organitzen espais de bons tractes, amb tallers d'apoderament, en què han participat 135 dones. Hi han participat 7 dones com a dinamitzadores dels tallers.

Aquest espai s'està consolidant com una xarxa de suport i d'iniciatives i projectes destinats a dones. Ha sorgit un projecte d'emprenedoria tèxtil juntament amb una associació.

Es participa en la comissió de violència masclista comarcal.

Igualtat d'oportunitats

Beques per a activitats de lleure

Pel que fa a la igualtat d'oportunitats, els recursos que s'hi destinen tenen com a objectiu incidir sobre la inclusió social, fomentar la participació dels infants i joves en activitats grupals i de lleure per afavorir que tinguin un bon desenvolupament, especialment aquells infants i joves que presenten algunes dificultats que podrien millorar amb la participació en activitats d'aquests tipus.

418
beques

Beques extraescolars

i a l'Estiu Riu

89

beques extraescolars

329

infants becats Estiu Riu

Pel que fa a les beques extraescolars, s'han facilitat 89 beques a infants de la comarca per tal de facilitar-los l'accés a activitats extraescolars (d'esport, d'art, lleure).

Durant l'estiu també es faciliten beques per a les activitats programades per l'Ajuntament d'Olot, l'Estiu Riu, amb 329 infants participants.

Garbui i Larai

283
persones

6-16

anys

Garbui i Larai

Ja fa molts anys que a la ciutat d'Olot existeixen dos serveis socioeducatius de lleure: l'esplai diari Garbui i l'Espai Larai, dos espais des dels quals es contribueix a la inclusió i la cohesió social. Mitjançant el lleure s'estableixen relacions personals i col·lectives, es reforça la identitat compartida, s'aprèn i es comparteixen valors.

Durant el curs 2017/2018, 283 infants han participat en els dos serveis. Aquest curs 2018/2019 estem atenent 176 infants de 6 a 16 anys. I hi ha 92 participants en llista d'espera.

Aquesta reducció és a causa de la implementació d'un nou model d'intervenció i una major intervenció amb els infants que atenem.

Des del CASG i Esplais de la Garrotxa hem unit esforços, interessos i hem treballat juntes totes les persones implicades en els dos serveis existents a la ciutat - espai Larai i esplai diari Garbui- per tal de dur a terme un procés de millora d'aquests serveis. El resultat d'aquest procés és un nou model d'intervenció en els espais socioeducatius de lleure que ha acabat esdevenint una realitat aquest curs, i que ha generat propostes noves i un model d'organització també diferent.

Un dels temes que ha esdevingut clau durant el procés de reflexió i millora és l'entesa d'aquests espais com a serveis preventius i educatius que s'adrecen a tots i aquells infants i adolescents d'entre 5 i 16 anys de la comarca de la Garrotxa que viuen en contextos de vulnerabilitat, i que necessiten un suport i un acompanyament en el seu procés de desenvolupament personal, en la relació amb els altres i amb el seu entorn social, així com també en el seu procés d'aprenentatge acadèmic.

S'ha acordat com a element clau i puntal de totes les actuacions el fet de treballar des de l'educació en el lleure: el joc, la diversió, la vivència i l'experiència personal i grupal. L'equip de professionals que hi treballa ho fa des de l'acompanyament, el vincle, la confiança i amb una clara finalitat educativa i pedagògica.

En aquest sentit, i seguint aquesta línia, hem creat un model que anem desenvolupant de mica en mica. Aquest inici de curs hi hem pogut incorporar dos nous projectes:

- Nou model de suport escolar basat en l'essència del joc i no en la repetició i la memorització.

- **Projecte Trampolí**, per potenciar la participació en activitats extraescolars. Aquest projecte vol fer de palanca per garantir la igualtat d'oportunitats d'aquests infants en l'accés a les activitats extraescolars de la ciutat. Té una temporalitat curta, ja que l'objectiu és inserir-los en les activitats extraescolars que ja existeixen, sense necessitat de fer de pont més enllà del primer any de projecte. Aquest primer trimestre del curs 2018/2019 hi han participat 111 infants.

Projecte Trampolí

111
infants

De mica en mica s'hi aniran incorporant noves innovacions, ja planificades en la definició del model, com pot ser la presa de decisions dels infants, l'educació emocional, el model d'estiu...

Un any productiu que ha permès modificar el model que fa més de 10 anys que funciona en aquests serveis per adaptar-los a les necessitats i realitats actuals.

Prevenció

violències

3.216
persones

161
tallers

Prevenció

Tallers

Es fan accions preventives als centres de primària i secundària de la comarca de la Garrotxa que ho sol·liciten, a través de la Guia de recursos educatius de l'Institut Municipal d'Educació.

Pel que fa a les violències, en tots els tallers que realitzem els objectius comuns són oferir un espai de reflexió i qüestionament, identificar les situacions de violència, visibilitzar tipus i situacions d'abús i desigualtat, i analitzar els factors que intervenen en aquestes situacions. S'han fet 161 tallers amb 3.216 alumnes.

La metodologia utilitzada en els tallers és participativa i dinàmica. Això permet que l'alumnat pugui opinar, expressar el que sent i connectar amb el que senten els altres.

En relació amb la prevenció de drogues, s'han portat a terme 5 programes preventius, amb 47 tallers, 1.161 alumnes participants, i hi han participat 6 centres educatius.

1.161
persones

Prevenció

drogues

47
tallers

Programes

El Programa d'educació afectiva i sexual ha realitzat 119 tallers, amb 1.494 alumnes participants.

1.494
persones

Educació afectiva

sexual

119
tallers

El Programa SMEASA pretén aprofitar la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat de la Llei Orgànica 1/1992 per fer una tasca educativa orientada cap al no consum o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. Hi han participat 19 joves, amb una valoració positiva.

També s'ha intervingut en 4 situacions de joves que han incomplert el règim intern dels centres educatius, **SEMA**.

19
joves

SMEASA

ASPECTES CLAUS DEL 2018

- Les necessitats emocionals detectades han estat la solitud, el patiment dels infants i de les mares. Les econòmiques com la cronificació de la pobresa. S'ha incrementat l'atenció a famílies amb infants de 0-3 de risc greu. Cal posar atenció en les malalties mentals perinatals que es donen durant l'embaràs i el primer any de vida dels infants. Són sovint silenciades i ignorades per la visió social, pel rebuig, per les mateixes dones... Poden provocar alteracions del vincle maternofilial.

- El perfil d'adolescents ha estat de nois i noies que es troben fora del sistema educatiu reglat, amb conductes de risc dins els centres educatius, conductes disruptives al carrer i un consum elevat de tòxics.

- Des d'SBAS s'ha detectat un perfil de mares amb una responsabilitat laboral, econòmica i familiar no compartida. L'accés al món laboral és complex per la conciliació d'horaris laborals i familiars.

- S'ha incrementat el treball individualitzat i, també, les visites a domicili i els acompanyaments. El vincle socioeducatiu és la principal eina en els SIS.

- Han augmentat les demandes d'atenció psicològica en situacions de violència lligades a un treball terapèutic. Aquestes demandes impliquen processos que poden ser llargs i complexos en funció de les necessitats de cada persona.

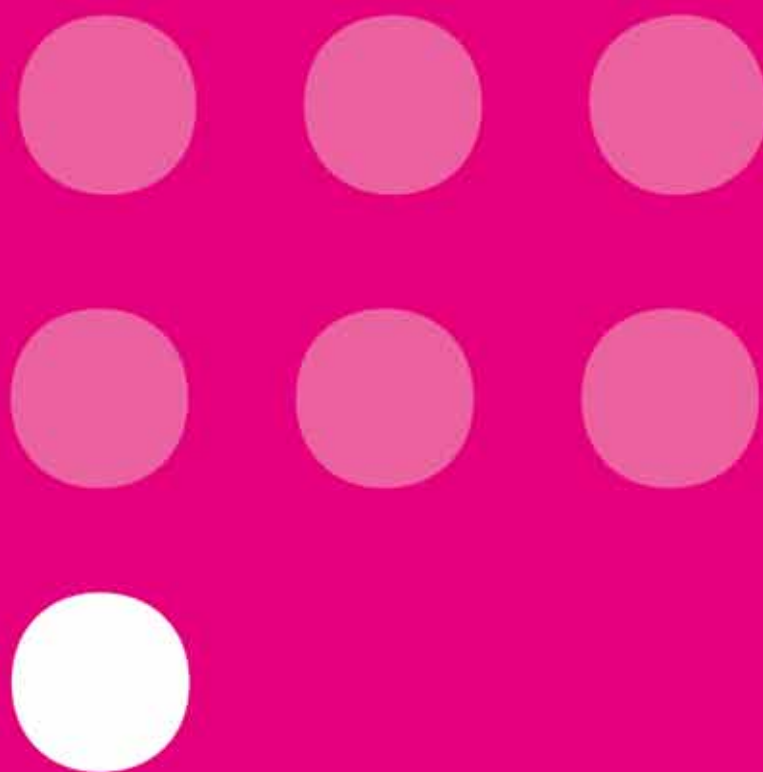
- Més de 100 dones han participat dels tallers de cura del SIAD.

- Els espais d'intervenció, iniciar els espais de benestar amb una sortida mensual que permet una intervenció diferent, conèixer l'entorn immediat, incidir sobre l'autoestima i és obert a les persones que vulguin participar-hi. El perfil són dones sense activitat laboral i sense molta xarxa social.

- Des de l'EAIA s'ha recollit la metodologia d'acompanyament a les famílies i d'estudi que es realitza, en un document de projecte.

- La incorporació de la figura de la integradora social ha permès que el projecte Lligams es pugui mantenir durant tot l'any i no només en períodes no escolars. S'ha introduït el treball grupal, el seguiment individual i una visió encarada a les capacitats i no tant assistencial.

- Els espais socioeducatius s'enfoquen cap el Lleure, l'atenció individual i el treball amb els hàbits.

7

REPTES DEL 2019

Respecte a la ciutadania

- Les greus mancances econòmiques són presents en moltes situacions que s'atenen, i aquesta urgència social en ocasions no permet arribar a les necessitats pel que fa a relacions educatives i parentals. L'objectiu, per tant, de posar la mirada en l'infant s'ha de compatibilitzar i reajustar en funció de la situació global que s'atén. De les dificultats d'inserció laboral, se'n desprenen problemàtiques relacionades amb una baixa autoestima, escassa o nul·la xarxa social, poca autonomia, mancances en les habilitats socials.. problemàtiques importants que cal treballar pel que fa a la persona en si mateixa, i que esdevenen claus quan les persones afectades tenen fills a càrrec que han d'educar i fer créixer.

- Les desigualtats escolars afecten un 39% de famílies. Se'n desprèn la importància d'enfortir els vincles i el treball amb els centres escolars, l'EAP i la resta de recursos educatius per poder realitzar plans de treball conjunt, i pensar i cercar estratègies i recursos per tal de reduir les desigualtats d'oportunitats en educació.

- Les dificultats escolars són una conseqüència i no una causa. Els bloquejos emocionals no permeten un desenvolupament en els aprenentatges.

- S'ha de poder atendre situacions de risc lleu per poder generar canvis de més profunditat i durada, i evitar les situacions més cròniques.

- Escola de segona oportunitat per a joves: es detecten joves desmotivats, amb historial de fracàs escolar, desigualtat d'oportunitats, vivències negatives en l'escolarització, abandonament escolar prematur. Falta una coordinació dels recursos en un sol espai.

- Cal incidir en la igualtat d'oportunitats. Joves de segona generació, amb un sentiment de no sentir-se acollits, desarrelats, experiència de fracàs escolar, joves reagrupats, amb històries viscudes de violència, vincles trencats. Treball social i educatiu. Es reforça la necessitat de potenciar l'accés de tots els infants al món del lleure i de l'esport.

- Recursos per a famílies amb pronòstic greu (competencial, emocional, pobresa cronificada). Models com les cases d'infants o recursos d'habitatges socials amb acompanyament professional.

- Projectes per ajudar a compatibilitzar horaris laborals amb mares soles a càrrec dels fills.

- Projecte El Sorral, espai d'observació a partir del joc amb les famílies amb infants de 0 a 12 anys.

- Cal ampliar recursos; com els d'arteràpia, que han demostrat tenir una bon resultat.

Respecte als equips

- Ampliar els contextos d'intervenció als centres educatius, les llars, a l'espai famílies, al barri...

- La importància de la presència als centres educatius, per tal de poder detectar les necessitats i poder coordinar les respostes des dels diferents agents. Interès de mantenir el treball conjunt sobre la detecció de necessitats i complementar les línies de treball conjuntes.

- Integrar la intervenció grupal com a metodologia d'intervenció.

- Més continuïtat en la planificació i el seguiment d'objectius.

- Necessitat de disposar de temps per invertir en el model d'atenció a infants i adolescents.

- L'espai d'intervenció social ha de ser un espai d'intercanvi i de relació; espais oberts que permetin que les famílies transitin pel servei.

- Implantar el nou circuit del programa Vaivé que incorpori la part d'acollida, d'assessorament jurídic, acompanyament psicopedagògic amb els adolescents i l'atenció grupal.

- Incorporació de l'equip de protecció dins el treball integral de l'àmbit d'infància i famílies.

- Incorporar a la metodologia de treball la intervenció terapèutica i educativa.

- Treball coordinat del servei adolescents i del servei de joves, per donar continuïtat.

Respecte a la xarxa

- El treball en xarxa com a valor per a la intervenció amb les famílies. La construcció d'un pla de treball conjunt amb els altres serveis que permeti una orientació d'èxit en les situacions familiars.

- Continuïtat del grup de suport veïnal conjuntament amb Atenció a la Comunitat i Salut Mental.

- La importància del coneixement dels projectes d'altres àmbits.

- La necessitat d'implantar coordinacions periòdiques amb equip de pediatria.

- Definir un Itinerari de recursos educatius transversal per a tots els centres educatius. Amb uns objectius comuns.

- La coordinació comarcal de l'estratègia d'acollida i inclusió als menors no acompanyats.

